

CSEMEZ ATTILA ÍRÁSAI 8. RÉSZ:

Rózsák a kertben

A rózsákat lehet nagyon és kevésbé szeretni, de a kertből nem hiányozhatnak. Nagy előnyük, hogy

- szinte mindenütt ültethetők,
- a nyarat végig virágozzák,
- színviláguk igen gazdag,
- méretük, alakjuk változatos,
- kezelésük viszonylag egyszerű és
- könnyen beszerezhetők.

Hátrányukként szúrós tüskéiket (tévesen tövisnek mondják) és némi növényvédelmi igényüket lehet felhozni.

A kezelés az elvirágzott részek folytonos levágását, a gyomok eltávolítását, aszályos időben a locsolást, valamint indokolt esetben a növényvédelmet jelenti. A lisztharmat, a rózsarozsda és a feketefoltosság az előforduló gombás kórokozók. A kártevők között a levéltetvek, a sodrómolyok és a takácsatkák szerepelnek. Általában a téli lemosó permetezés elegendő, de fertőzés esetén értelemszerűen védekezni kell.

Habitusuk és alkalmazásuk szerint hat féle kerti rózsatípust különböztetünk meg:

-Ágyasrózsák

Nevük is sugallja, hogy összefüggő, nagyobb felületekben, ágyakban kerülnek kiültetésre, virágzási idejük hosszú.

-Bokorrózsák és parkrózsák

Nagyobb, erőteljesebb növekedésűek, jó ellenálló-képességűek, nagyobb térigényűek, ezért szoliterként parkokban gyakoriak.

-Futórózsák

Hosszú hajtásaik miatt pergolák, rácsok, falak, kerítések befuttatására alkalmasak.

-Talajtakaró rózsák

Nevük is jelzi, hogy alacsony növekedésű, a talajt jól borító, a gazosodást is akadályozó növények

-Törperózsák

Apró növekedésű és kisvirágú növények, amelyek cserepekben is dekoratívak.

-Törzsos rózsák

Jellegzetességük nevében is rejlik. Törzsekre oltott rózsafák, amelyeket karókhoz kell kötni.

A rózsacsoportok közül a futó és a törzsos rózsák terjedése visszafogott mértékű a tám-rendszer építése, illetve a karózás miatt.

A rózsák nemesítésének, gyűjtésének, bemutatásának hazánkban is és Európában is nagy hagyománya volt és van. Városi parkokban, kastélyok történeti kertjeiben a „rózsakert” minden esetben nevezetes és látogatott hely volt. Nyugat-Európában a két világháború között „Rosarium-okat”, azaz önálló rózsaparkokat is létre hoztak. A világ legnagyobb rózsakertje Sangerhausen német városban létesült. A 13 hektáros Europa-Rosarium közel kilencezer rózsafaj és -fajta bemutatója, amelyet 1903-ban létesítettek.

A rózsák iránt érdeklődők figyelmét felhívom, hogy hazánkban a legnagyobb gyűjtemény a Budatétényi Rózsakert, amelyben 9000 tő pompázik. A 2,5 hektáros bemutató szabadon látogatható.

Budapesten további rózsakertek vannak a Margitszigeten (futó is), a Gül Baba Türbéjénél, a Várkert Bazárban (törzsös is), a Millennium Házánál, a Rózsák terén és a Szent István Parkban.

Csemez Attila
tájépítésmérnök